

Népi Egység

Tárgy portál piattit la numerar,
conform aprobării Nr. 82.984/1947.

V. évfolyam 40. szám

8 oldalas szám ára 5 lej

Péntek, 1948 február 20.

Ma:

Fekete sarok

Végetért a demokrata nők országos értekezlete

A népköztársaság elnöksége, a miniszterelnök és a kormány több tagja jelenlétében választották meg a

Romániai Demokrata Nők Szövetségének vezetőségét

(Bukarest) — A romániai demokrata nők szervezeteinek háromnapos országos jellegű egységesítő értekezlete február 16-án, hétfőn véget ért. Az országos kongresszuson tárgyalták a romániai nők összes időszaki kérdéseit, majd egyhangúlag elhagyták a Romániai Demokrata Nők Szövetségének alapszabályait és megválasztották a központi bizottság tagjait.

Diszelnök lett Pauker Anna külügyminiszter, Elnök Craciun Constanta. A vezetőségbe a Magyar Népi Szövetség képviselőiben megválasztották Berekméri Erzsébetet, Nyilas Ikonát, Vass Gizellát, Palló Erzsébetet, Benkő Rozáliát és másokat.

A kongresszus ünnepélyes záróülésén megjelentek Sadoveanu Mihail, Voicet Stefan és Niculi Ion, a Román Népköztársaság Ideiglenes Elnökségének tagjai, valamint Groza Péter miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai közül: Gheorghiu-Dej, Pauker Anna és Radaceanu Lotar miniszterek.

A Luca László pénzügyminiszter vezetésével jelenleg Moszkvában tárgyaló román gazdasági küldöttség üdvözlő táviratot küldött a tanácskozási befutó Romániai Demok

krata Nők Szövetségének, sikeres eredményt kívánva kifejtendő munkájukhoz.

Révy Ius a romániai magyar nők szerepéről

A kongresszus vasárnapi ülésén a Magyar Népi Szövetség képviselőiben beszédet mondott Révy Ius, aki a romániai magyar nők nevében együttréssel köszöntötte a romániai demokrata nők első országos értekezletét.

— Mi magyar asszonyok — mondotta Révy Ius — teljes tudatában vagyunk annak, hogy a romániai demokrata nők még az eddigieknél is szorosabbra fűzik kapcsolatukat a dol

gozó román nép és az együttélő nemzetiségek között. Mi magyar asszonyok meggyőződéssel hisszük, hogy az egységes női szervezet magasabb memvívánulása a szervezeti életnek. Az a lelkesedés, amellyel a Magyar Népi Szövetség megyei bizottságának tagjai résztvettek a kongresszuson, ékes bizonyítéka annak, hogy megértették a romániai női szervezetek egységesítésének fontosságát.

— Mi magyar asszonyok tudjuk, hogy az egységes női szervezet megalakítása határozott lépést jelent a demokratikus erők összefogásában és ez az összefogás egyik alapja a béke védelmének, a háború elleni küzde

lemnek, amelynek élén nagy szövetségesünk: a Szovjetunió áll. A magyar asszonyok egyik új tényezőjét látják a Demokrata Nők Szövetségében, a nép és az együttélő nemzetiségek testvéri viszonya megerősítésének, erőteljes tényezőjét az erkölcsi és politikai erők egységesítésének törekvésének. Ebben példaképpen áll előttünk a Szovjetunió asszonyainak munkája, akik bebizonyították és megmutatták az utat a nők teljes társadalmi és politikai egyenlőségének megvalósítása felé, ahol a nemzetiségek a legnagyobb egyetértésben élnek.

Révy Ius beszéde további részében utalt arra, hogy a nők egységes szervezete mozgósítani fogja a 800 ezer romániai magyar nőt is, hogy még tevékenyebben vegyenek részt az ország újjáépítésének nagyarányú munkájában és küzdjenek a reakció ellen. Rámutatott a szervezett munkájára, ennek hivatására, amely a gyermekek és az anyák életének megkönnyítésére, napközi otthonok létesítésére irányul, ahol az anyák és gyermekek szabadon használhatják anyanyelvüket. Ez a szervezet hozzá fog járulni az állampolgársági döntési fejlesztéséhez és a nők kulturális színvonalának emeléséhez.

A román parlament tegnap ratifikálta a román-magyar szerződést

(BUKAREST) — Ünnepélyes kihirdetés között ratifikálta a román parlament a Budapesten január 24-én megkötött román-magyar barátsági együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezményt, amely a két nép

éveszázados vízállására tett pontot és széles gazdasági és politikai lehetőségeket nyitott a két egymásra utalt nemzetiség között.

Ezenalkalommal Pauker Anna külügyminiszter nagy beszédet mondott a

képviselőházban, amelyben történelmi visszapillantást tett a két nép múlt, béli kapcsolataira és jövőbeni kilátására. Kifejtette, hogy az egyezmény révén végleg kiküszöbölődött a két ország között minden területi vita és határkérdés. Erdély pedig a régi puszkapóros hordóból a két itt együttélő nép között, béke és barátság lett, ahol ma már nem ismernek fajt, vagy nemzetiségi különbséget. Példának hozta fel a nagyváradi kolozsvári gázvezeték megalakító rohammunkásokat, akik között nem volt már nemzetiségi különbség. Román és magyar ifjak egyforma lelkesedéssel építik közös hazájukat, jobba, szebbé.

A bukaresti rádió tegnapi adásában hosszasan méltatta a román-magyar egyezmény ratifikálásának jelentőségét és idézte Pauker Anna beszédét, amelyben kifejtette, hogy annyi év, század keserves küzdelme után végre elmondhatjuk, hogy barátok vagyunk a magyar néppel és ezt a barátságot a szívünk őszinte melegségével percsettük meg. A két nép közötti gyűlölet most már végérvényesen az átkos múlt, — mondotta Pauker Anna —, mi a megkezdett jó úton haladunk a jövőben és örökönkön azon, hogy ezt a megszerzett barátságot sehonnan se fenyegethesse veszély.

Új egyenruhát kap a Román Népköztársaság hadserege

Csillag lesz az új rangjelzés

(Bukarest) — Az elmúlt napon ünnepség keretében mutatták be a bukaresti Cercul Militar márványtermében a Román Népköztársaság hadseregének új egyenruhát és rangjelzéseit.

A ünnepségen jelen volt Groza Péter dr. miniszterelnök, Bodnarus

Emil hadügyminiszter.

A legénység egyenruhájában lényeges változás a sapkaforma, amelyet új szabásával cseréltek fel. Balra helyett ezennél csizmával látják el a legénységet. Az egyenruhák további változása az, hogy nem lesznek többé nyitott galléros kabátok,

valamennyi egyenruha zárnyakú lesz.

A tisztikar rangjelzésén már sokkal lényegesebb újítások vannak, amennyiben a régi szinóros rangjelzésről áttértek a csillagos rangjelzésre. Ezt a rangjelzést ugyancsak a válpánton viselik.

WALLACE:

Az amerikai kormány helyre akarja állítani a német hadiipart

(Newyork) — Henry Wallace éleson bírálta a kormány faji politikáját. Truman — mondotta Wallace — csak kortesfogásként mondott el ismeretes, a faji megkülönböztetés megszüntetését javasoló éneket és annak a gyakorlatban semmi eredménye nem lesz. Ha Trumannak valóban szándékában állana a faji üldözés megszüntetése, eltávolítaná kormányából. Forrestal hadügyminisztert, aki ennek a politikának legfőbb képviselője. Ugyanígy, ha őszintén támogatni óhajtana az Egyesült Nemzetek szervezetének Palesztinára vonatkozó döntését, eltávolítaná környezetéből azokat, akik ezt a határozatot hatálytalannítani óhajtják. A továbbiakban Wallace megállapította, hogy az amerikai kormány helyre akarja állítani a német hadi

ipart és általában támogat mindenféle reakciót a demokratikus erők ellen. A fasizmus valódi forrása — mondotta — a pénzügyi és ipari

mágnások. Mind a demokrata, mind pedig a köztársasági párt a monopólisták támogatottjai, — hangzattá Henry Wallace.

Tilcy magyar államfő Sztálin vezértábornagynál

(MOSZKVA) — Sztálin vezértábornagy tegnap kihallgatáson fogadta Tilcy Zoltán magyar köztársasági elnököt és kíséretét, valamint a Moszkvában tartózkodó magyar kormányküldöttséget. A kihallgatáson Dinnyés Lajos magyar miniszterelnök, Rákosi Mátyás és Szakasits Árpád miniszterelnökhelyettesek, valamint Molnár Erik külügyminiszter, Veres Péter honvédelmi miniszter

és Dobi István, a Kisgazdapárt elnöke is jelen voltak.

A magyar kormányküldöttséget Vlasov és Zorin, valamint a Szovjetszövetség budapesti nagykövete, Puskin jelenlétében Svernik államelnök is kihallgatáson fogadta.

A magyar államférfiak moszkvai látogatása a legszélyesebb légkörben folyik.

Csehszlovák-lengyel-jugoszláv külügyminiszteri értekezlet

(Prága) — Tegnap Csehszlovákia, Lengyelország és Jugoszlávia külügyminiszteri értekezletre ültek össze Prágában. Az értekezleten a résztvevők tiltakozásukat fejezték a nyugati hatalmak külügyminiszterének azon szándéka miatt, hogy a yaltai és potzdami egyezményeket hatályon kívül szándékoznak helyezni és követelik a német kérdés demokratikus megoldásának sürgetését.

Brasoveanu Traian kézdívisárhelyi lakos házában nagymennyiségű túrórt halmozott fel. A halmozásra 5000 lej fizetett rá.

Hadnagy János nagyfiai, Győr János úrnője, Ince Gyula nagyfiai Tök József nagyfiai csapdóptulajdonosok a vámgabonát nem szolgáltatják be. Hadnagyot 6000, Győrt 10.000, Incezt 4000 és Tököt 5000 lej pénzbüntetésre ítélték.

Mocanu Ioan sepsiszentgyörgyi lakos engedély nélkül a megegyeztetnél nagyobb mennyiségű kukoricát szállított, azzal a céllal, hogy feketén értékesítse. 4000 lej pénzbüntetéssel sújtották. Török Márton sepsiszentgyörgyi lakos ugyancsak kukorica szállításért 4000 lejre ítélték. Rosca Vasile bukaresti lakos engedély nélkül burgonyaszállításért 2000 lejre büntetett.

Fekete Árpád sepsiszentgyörgyi lakoskedő fával feketézett, 5000 lej pénzbüntetést kapott.

Szabotázs-ítéletek Brassóban

(BRASSÓ) — Koczorab Sándor szabolcsi lakos 10.000 lej pénzbüntetésre ítélték, mert borotvát vágott engedély nélkül. Dunga Márta kézdívisárhelyi lakosnő ugyanakkor 16 ezer lejre büntetett, mert nagyobb mennyiségű talpbőrrel rendelkezett, amelyhez nem volt igazoló irat. Tizker Lejre büntetett Chisu Ioan ahómeoni lakos is, mert felárta árusított, Teleanu Constantin Zernestől ugyanazért a felhágásért 8 ezer lej bírággal sújtották. Terek Vilma keresztvári lakosnő 3000 lejre büntetett üzletkedésért. Hölöte György Binder Mihályi kéthavi elzárásra ítélték, mert nem jelentett be 35 kvadrát föld.

Háromszéki erdőkiutak figyelmebe

(Sepsiszentgyörgy) — Mindazon erdőkiutak vagy vállalkozók a megye területéről, amelyek a jövőre tervezett erdőkiutak (Amnistia Nizet) azelőtt voltak és annak előzetesét meg nem kapták meg, sürgősen jelentkezzenek az Erdőkiutak Egyesületének (A. E. E. P.) Sepsiszentgyörgy, Ady Endre utca 21. szám alatti irodájában. Telefon 221., a következő aknányalakkal:

1. Ország akta;
2. Átvételi jegyzőkönyv;
3. A Készítési Hivatal kiutalása;
4. A CFR-fuvarlevél másolata;
5. A CFR-fuvar igazolás országgyűlési feladatlalás és Sepsiszentgyörgy-Brassó között;
6. Szabályszerző hivatalos árról kiállított számla, amelyhez hozzáadandó: 5% százalékos forgalmi adó (előre befizetve) és 4 százalékos számla költség.

7. Az adóhivatal nyugtája a hivatalos illetékek lefizetéséről;

8. Adóhivatal arról, hogy közlekedési nincs, vagy mennyi van;

9. Egy meghatalmazás (procúra specia) melyben a szállítók megbízzák az ASEP-et a pénz felvételével.

A hadkiegészítő átirata szerint február 20-ig ezen okmányok fel kell érkezzenek. Mindenki saját érdeke, hogy a felhívásnak eleget tegyen.

Erdőkiutak Ezer Útja ASEP

GAZDANAP SZÁKELYKÉRESZTÜRÖN. (Székelyudvarhely) Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület udvarhelyi híradóhíradója Székelyudvarhelyen jelszerűen gazdák rendelkezett.

2. NEPI EGYSÉG február 20.

Fény derül arra, hogyan dobták oda áldozatul a nyugati hatalmak Hitlernek a Szovjetszövetséget

(Moszkva) — A szovjet tájékoztató iroda most hozta nyilvánosságra a harmadik közleményét a nyugati imperialisták szovjetellenes háborús uszításairól kapcsolatban. A közlemény okmányok alapján bizonyítja, hogy miután Németország elfoglalta Csehszlovákiát és nyíltan elkezdte háborús készülődését, Hitler Anglia és Franciaország bátorították.

Az angolok és franciák „alibi” tárgyalása

Ehhez a kettős játékhoz tartozott az a tény is, hogy Anglia és Franciaország, amerikai reakciók támogatásával tárgyalásokat kezdtek a Szovjetszövetséggel és biztosították nyújtottak Lengyelországnak, Romániának és néhány más államnak. Játékuk célja az volt, hogy meggyőzzék a hitlerista Németországgal és ennek támadását követő felé, a Szovjetszövetségre irányítsák.

A mindegy négy hónapig tartó tárgyalások folyamán a Szovjetszövetség számtalan tanácsot adott a békes megoldások iránti vágyának és olyan meggyőződésre győzködött jutni, amellyel akár az utolsó pillanatban is meg tudta akadályozni a német támadást, Anglia és Franciaország

1939-ben Nagybritannia és Franciaország tárgyalásokat kezdett a Szovjetszövetséggel, de ennek célja csak alibi igazolás volt, mert az események egész további fejlődése azt bizonyította, hogy a tárgyalások kezdettől fogva nem jelentettek egyebet, mint kettős játék egyike mondvani. Ezt nagyon jól tudták a hitlerista Németország vezetői is.

kormányai az amerikai reakcióra támaszkodva egészen más célokat követtek.

Anglia és Franciaország vezetői köré, amelyek hozzá voltak ahhoz, hogy mindig más kapargya ki számukra a sült gesztenyét, ezáltal is megkísérelték, hogy a Szovjetszövetséget olyan kölcsönös érdekek teljesítésére bírják, amely szerint egyedül vállalja egy esetleges német támadás terheit. A szovjet kormányának egy kölcsönös segélynyújtásra vonatkozó becsületes alapokon nyugvó ajánlatát különböző ürügyekkel elutasították, sőt továbbmenve, a közvélemény felvezetése céljából úgy állították be a dolgot, mintha a tárgyaláson a szovjet kormány hibájából hiúsult volna meg.

Lengyelország és Románia esetében, amelyeknek Anglia szavatosságot adott, a Szovjetszövetség kellett volna segítséget nyújtson a támadóval szemben. De ebben az esetben sem akart Anglia a Szovjetszövetséggel együtt semmiféle kötelezettséget vállalni, hanem szabadkezelt tartott fenn magának mindenféle manővert.

Míg a Szovjetszövetség ismételen mindig konkrét indítványokkal jött, a nyugati imperialisták bizonytalan szövege nyilatkozatokat tettek, amelyek nagyrészt azután visszavonultak. Ezek a javaslatok és nyilatkozatok azonban valójában inkább Berlinnek szóltak, mint Moszkvának.

Mikor lett volna semleges Anglia és Franciaország

A németeket valószínűleg nyilvánvaló, hogy támadják meg a Szovjetszövetséget. Ártószereket adtak, hogy Anglia és Franciaországnak csak akkor marad semleges, ha a német támadás a balti államokon keresztül történik. Az egykori okmányok alapján így derült fény arra különböző fondortatokkal és bonyolult politikai műveletekkel, hogyan idézték Hitlerrel háborút a Szovjetszövetség ellen.

Január 21-ikén, szombaton

A román-magyar barátság jegyében tartják meg a MNSz-béli Brassóban

(BRASSÓ) — A magyarság Brassóban a Magyar Népi Szövetség rendezésében egyetlen bálját február 21-én este 9 órai kezdettel tartja a „Redut” termében. Ez a bál, mint a centenáriumi évben minden díjigó jellegű rendezvényük, a román-magyar barátság jegyében fog lefolyni. Ezt példázza majd a nyitó-párok táncra és ezzel a gondolatokkal kell résztvenni a bálon Brassó magyarságának is.

A MNSz-beli Brassóban a dolgozók tömegének bálja lesz. Nem nagy estélyi ruhák felvonulására rendezett alkalom, arra való alkalom sem, hogy a vagyon és nagy jövedelmű kiváltságosai — mint hajdan — „maguk között” lehessenek. A cél éppen ellenkezőleg az, hogy minél többen legyenek együtt, nemcsak magyarok, hanem román, zsidó dolgozó testvéreink is, akik ma egymás kezét fogva kell haladnunk az újjáépítés útján szoros népközi barátságunk felragasztására. A brassói MNSz-beli vidám hangulatú az a buldogos érzelmi kell, hogy átfutás: barátok vesznek körül, akiknek kezét ilyenkor még melegebben megszorítjuk, hogy barátságunkat még erősebb szálal magunkhoz fűthessük.

A bál rendezésére felhívja minazokat, akik a falmozó részére terjesztései adományokat ajánlottak fel, hogy a kész ételeket legkésőbb szombat délután 5 óráig juttassák el a Magyar Népi Szövetség Mesterutca 16. szám alatti irodájába, a hozzávalót azonban már megelőző nap, vagyis pénteken déli 12 óráig küldjék el ugyancsak a MNSz irodájába.

Országos MNSz-ifjúsági értekezlet Bukarestben

(BUKAREST) — A Magyar Népi Szövetség központi ifjúsági bizottsága háromnapos értekezletre ölt össze Bukarestben, hogy megvitassa a romániai demokratikus magyar ifjúság leg sürgetőbb teendőit. A háromnapos értekezlet főbb pontjai: az egységesítési munkák meggyorsítása, az itt-ott felmerülő akadályok elhárítása, az ifjúságba való bekapcsolódás, a népi kollektív mozgalmak helyes ki-

értékelése a jelenlegi politikai és gazdasági megrendezésre, a világitásai beérleltetése és végül a szabadságharcos görög ifjúság támogatása.

Az értekezlet első napján Bíró Béla, Oltyos László és Kóti G. István tartottak meg politikai és szervezeti jelentéseket. Középponti beszámolókat tartott Kóthy Miklós, az országos ifjúsági titkár, és Sütő András, az értekezlet folyók.

Huszt százalékkal emelkedett a gyufatermelés

(BUKAREST) — Ismeretes, hogy a múlt év december 9-én az állami törvényszék elnöki végzésével felbontották mondotta ki a parasztpárti részéről a svéd gyufatársasággal 1928-ban kötött szerződést. A szerződés értelmében a romániai gyufagyártásra a svéd tröszt kapott kizárólagosságot.

Az ország számára igen nagymértékben hátrányos szerződés felbontása után a CAM átvette a gyufagyártást. Azonnal hozzákezdett a gyári berendezések felülvizsgálásának. Az eltelt két hónap alatt a gyufagyárak termelése 20 százalékkal növekedett.

Igy a főváros melletti Filareti gyárban a november és decemberi óránkint 70.000 doboz helyett most 84.000 doboz gyártanak. A temesvári gyufagyárban januárban a napi termelés mennyisége elérte 440.000 dobozt, az eddigi átlagosan 360.000 doboz termelésekkel szemben.

A gyártási jelentések arról számolnak be, hogy február hónapban a gyufagyárakban a termelés tovább emelkedik. Így rövidesen meghaladja a belföldi szükségletet.

SOVROMFILM R. T.

Február 17, keddtől

Február 17, keddtől

BRASSÓBAN a REDUT Mozgóban

TAVASZ

BÁJOS SZOVJET-VIGJÁTEK
Ljubov (Liova, Nikolaj Cs. Brassó)

Olvascink írják...

(Sepsiszentgyörgy) — Olvascink írják... Új rovatot indítottunk lapunkban, amely kemény elhatározással azon igyekszik, hogy ne csak a dolgozó rétegek számára készülő lap legyen, hanem ennél több. Az olvasók írják a lapot. Valóban. Mert ha egy olvasó bírálattal, meglátással, gondolatával hozzájárul a lap megírásához, mennyivel inkább teszi ezt az olvasó, aki maga is bekapcsolódik mint sajtólevelező az újság munkájába.

A népi demokrácia sajtójának útjára vezet és lapunk is ezen az úton kíván járni.

Amint olvasóink tudják, két ízben is közzétettünk kérdőívet azzal a kíméletes céllal, hogy mindenki írja meg nyíltan és világosan véleményét az újságról. Tegye meg észrevételeit a lap pozitív oldalainak az erősítésére és a fogyatékok kiküszöbölésére. Az akciónak sikere volt. Egyre-másra érkeznek kitöltött kérdőívek szerkesztőségünkbe annak igazolásul, hogy megtaláljuk az utat a felé a napisajtó felé, amely valóban a dolgozó lapja.

BÍRÁL AZ OLVASÓ

Alább közlünk néhány kikapott részt azokból a válaszokból, amelyek a kérdőív-akció rendjén érkeztek.

CSIPKES IMRE okleveles jegyző Csiksekefalváról ezt írja:

... szívesen olvasnék minél több cikket a Székelyföld szélesebb iparaitásáról, ... a rendszeres sajtótudósítói feladat betöltésére vállalkozom...

BERES BELA Brassó (Vasút-utca 63.) a lap fogyatékosairól szólva azt írja, hogy a Népi Egység későn vagy egyáltalában nem szímla be a hivatalos közleményekről, gyűlésekről stb. Azt javasolja, hogy minél több szöveg kerüljön meg magától a népi fórum a társadalmi átalakulásról és végül azt kéri, hogy orvosaink lépjenek a nyilvánosság elé meggyőzésük egy cikk megírásával.

EGY ELOFIZETŐ, aki nevét nem írta alá, ugyanakkor az egészségügyi cikkeket hiányolja a lapban. Hiányolja a további a rádióműsört, továbbá megjegyzi, hogy közlünk cikkeket a világ minden táján élő magyarokról.

SZANTHO VITUS dr. Sepsiszentgyörgy. (Gábor Aron-utca 5) azt kéri, nyissunk szépirodalmi rovatot a Népi Egységben.

NAGY JOZSEF, Ozsdola község, azt kívánja, hogy a törvények ismertetésére vessünk kellő súlyt. A postai szállítással kapcsolatban panaszkodik, szerdán, pénteken és vasárnap nem érkezik posta a községbe.

VISCONTI, Brassó. Kapu-utca 40. megjegyzi, hogy a lapban túl sok az idegen országokra vonatkozó cikk. Hiányzik a helybeli, az országban történő események leírása, a lap túl messze néz, a közvetlen közelben történőkből nem lát meg igen sokat. Azt javasolja, hogy a lap foglalkozzék realitásokkal és ne csak összehasonlító szempontok szerint dolgozzék. Sajtótudósítónak ajánlaná.

VÁRY O. LAJOS Sepsiszentgyörgy, minél több gazdasági kérdést tárgyaló cikket kér. A fogyatékosok kiküszöbölésére javasolja, hogy a Népi Egység legyen határozottabb, keményebb.

MOLNAR ANTAL, Brassó. (Rasboieni-utca 31.) kifogásolja, miért jelennek meg későn az események a hírvetben. Szívesen olvasna a lapban az ifjúsági kérdésekről és

a testnevelésről többet is. Haadró naplót, jász, mozaikus sportrovat és az olvasó részére annak a lehetőséget a megadást kéri, hogy a lapról nyílt bírálatot mondjon. Saját levelezőnek ajánlaná.

BACS GERGELY Csikjenőfalváról megjegyzi, hogy a négy oldal kevés számára, az eddigi hetenkénti kétszer 8 oldalas lap, naponta jelenjék meg ebben a terjedelemben. A postával szemben neki is vannak panaszai: majdnem mindig késve kapja meg az újságot, de sokszor megtörténik, hogy egy-egy számhoz egyáltalában nem jut hozzá. Bács Gergely is ajánlaná sajtótudósítónak, sőt később hivatásos újságíró is szeretne lenni.

EGY VÁROSI OLVASÓ azt bírálna, hogy a magyar helységnevek nem mindig helyesen jelennek meg a lapban. Javasolja, hogy a szerkesztőség késedelem nélkül szerezzen be egy helységnevtárat.

TUZSON GYÖRGY dr. nyugalmazott járásbíró, közjegyző-helyettes Brassó, sürűn gepelt három oldalas levélben mutat rá az újság jó oldalaira és fogyatékosaira. Egyben rögtön javaslatokkal és meglátásokkal is igyekszik könnyíteni a munkán. A lap vezércikkeiről megállapítja, hogy rendszerint jók és komolyak. A riportok is, — írja, — bár néha túlságosan derűlátók. A hírek nem egyszer tévesek vagy túlzottak. A lap kiállításáról megjegyzi, hogy a betűanyag többnyire igen apró, néha elmosódott, szemet fárasztó. Sokszor a nyomdafesték túlbősége miatt a nyomás összefolyó vagy szétfolyó. Ő is kéri, hogy a fontosabb törvényeket, különösen a most érvénybelépő nagyfentességű újításokat tartalmazó törvényeket teljes részletességgel, magyarázatosan ismertessék. Javasolja, népszerű módon gazdasági kérdéseket is hozunk sajtótudósítónak a könyv és a gyűjteményekről.

műveltségét, a méhészetet, állattenyésztést stb. tárgyaló cikkeket szeretné.

Javasolja, hogy a Magyar Népi Szövetség helyi szervezetei kötelesek legyenek arra, hogy a lapra 8—10 példányban előfizetnek. Az újságokat 15—20 személy előtt arra megfelelő személy olvassa fel és az egyes cikkeket magyarázza meg, vitassa meg velük. A postai hivatalok mulasztásával szemben, a legszigorúbb, ha szükséges, akár brutális intézkedésre volna felkérendő az illetékes postai hatóságok, a postai vezérigazgatóság, vagy éppen maga a miniszter.

BARTHA JÁNOS Csiksereda erősen megvalósítandónak tartja azt, hogy a lap nagyobb alakban jelenjék meg. Erre néve ajánlja az Izsácsi és Romániai Magyar Szó alakját. Kevesli az oldalszámot is. Kéri, hogy most már valósítsuk meg a heti háromszori nyolc oldalt, amelyet később napi nyolc oldalra emelünk. A nyolc oldalas számokban hozunk vezércikket, a politikai eseményt csoportosítunk költés és helyi politikai szerint, a külpolitikát is esszé formájában és az Európán kívüli történeti eseményekről beszámoló híradásokra. Nyissunk művelődési rovatot is, — kéri. Javasolja — egyedül eddig — hogy kezdjünk akár milyen csekély helyen, orosz nyelvűeket és végül, mint kisparcok, külön kisparcok oldal indítsunk.

NYERSMÉRLEG...

Íme néhány az érkezett válaszok közül. Az olvasó maga megállapíthatja, az említett kívánalmakból eddig is mit váltottunk valóra. Mi a helyes és életrevaló meglátás, mi a megvalósítható rögtön és mi az, amire még időnk kell eltelnie.

Szeretnők, ha a kérdőívre érkezett válaszok most már a felvetett kérdések mellett újabb meglátásokkal jönnek, hogy megteremthessük a népi demokrácia sajtójának eszményét, az igazi népi sajtót. Azt a napilapot, amely, ahogyan a bevezetőben említettük volt, nemcsak a nép részére íródik, hanem maga a nép írja, közvetve vagy közvetlenül.

(n.a.)

Brassóban 73, a megye községeiben 354 egészségvédelmi csapat küzd a tifusz ellen

(BRASSÓ) — Megirtuk, hogy Brassóban és a megyében a kiütéses tifusz leküzdésére országosan megindult magyaránny egészségvédelmi mozgalom keretében megtették az előkészületeket a február 15-én, vasárnap megindult védekező rohamunka siker érdekében. Vasárnap a megye 47 községébe ugyanannyi orvos vezetés alatt egy-egy teljes egészségvédelmi felszereléssel ellátott csapat szállt ki. Ezek irányítása mellett a 47 községben 354 egészségvédelmi csapat kezdte meg a munkát a lakosság felvilágosítására, a kiütéses tifusz és kórokozója, a tífusz veszélye elleni védekezés módjairól. A csapatok szükség esetén elvégzik a fertőtlenítés munkáját.

Egyidejűleg Brassóban 62 egészségvédelmi csapat mindannyi egy-egy orvos vezetés alatt indult útjára. Minden csapatban képzett egészségügyi szakembellyel és önkéntes segítő erővel vettek részt, akik házról-házra, lakásról-lakásra járva megkezdtek a városi lakosság felvilágosításának munkáját, hogy felvértezzék őket a kiütéses tifusz gyilkos járvány elleni védekezésre. A csapatokban összesen többszáz önkéntes munkás vett részt. A rohamunka egész héten át tart. A lefolyásról részletesen fogunk beszámolni következő számainkban.

Új embereket a szövetkezetek élére!

As eddig uralkon újsó közönségyelő rendszernek semmi érdeke sem fűződött a szövetkezetekhez. Mindem eddigi tevékenysége ezen a téren abban nyilvánult meg, hogy letompítsa annak irányítását jelleget és a mozgalmat eltávolítsa eredeti céljától.

Az azonban megszerezte a politikai hatalmat és kormányra segítette nyult a szövetkezeteknek is. Ezzel tal. mogatta azokat akik dolgoznak és akik a szövetkezés eszközével harcolnak a feketetés és a tőkés ellen.

A harc sikere megkérívén, hogy mindazok, akiknek semmi közük sincs a szövetkezéshez, a néphez, a töreszethez, földbirtokosok és azoknak székeltől minél hamarabb eltávolítsanak onnan. Hogy tud egy szövetkezetet a céljának megfelelően vezetni egy kereskedő, vagy egy feketész? Senki! Csak a saját érdekeit nézi és nem a dolgozókat.

Egyetlen városi és falusi élcs, aki ne tudná hogy régebben, sőt sok helyen meg ma is, a vezetői a szövetkezetek csak saját meggazdagodásukra használták fel. Ki nem emlékszik azokra a népbank "vezetőkre", akik saját maguk és rokonok részére használták fel a szövetkezet pénzt? De nem volt kisebb szma azon fogyasztási szövetkezet vezetőinek sem, akik a falusi lakosság részére érkezett jobb áru maguk, ismerősök és a hozzájuk hasonlóak között osztották szét és a veresítőz falusi csak a szűny, használatlan, értéketlen dolgokat kapta. Ezek az emberek a fennit és ahhoz hasonló eljárásokkal aláásták a szövetkezetet becsültét. Számítatlan falusi dolgozó csatlakozott a szövetkezetek mozgalomában és nem bízt abban, ami valójában az é anyagi felemelkedésük kellene elősegítse.

Ma azonban a helyzet gyökeresen megváltozott. Az újabb rendszabályok és a feltérkélt népi erő nem enged meg, hogy a fenniekhez hasonló elemek vezessék ezután a szövetkezetet. Ahol a szövetkeztellesség elemeket meg nem távolították el, ott sürűsen meg kell történnie a leváltásnak, mert másképp a tőkés és a szövetkezet eszenedik hátrányt az ilyen vezetésnek. A tisztogatási folyamat már mindenütt megindult.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet elnöke, Duma Viktor erőlyes tisztogatást végzett ebben az intézetben és az oda nem való elemeket eltávolította. Intézményei következménye képpen csak azok szövetkeztelnek, akik valódi szövetkezők: munkások, földművesek és értelmiségiek, azok, akik munkáit és tudásuk által akarják a nép felemelését szolgálni.

A tisztogatási folyamatnak tovább kell folytatódnia, mert az hivatali behírvonyban haladó tömegeknek, hogy a szövetkezés az ő érdekeit szolgálja és végre a haladás útjára lépést és ugyanakkor bizalmat kell öntsenek a falusi lakosság körében is, hogy a földműves és más szövetkezetek után nem a zsíros parasztság érdekeit szolgálják.

A fiatal Román Népköztársaságban a szövetkezésnek a népnek a javát kell szolgálnia.

A Comitetul Democrat European

brassói szervezete értesíti tagjait és barátait, hogy csütörtökön, folyó hó 19-én 18.30 órakor, a szokásos heti gyűlésünk keretében, Dr. Halász Sándor fog előadni „Féltévi stabilizáció” címmel. Kérjük tagjaink és barátaink megjelenését.

Olvasd és írdessd a „NEPI EGYSÉG”-t!

Tökéletes karban lévő, **LYTOGRAPH** s-édőgéphez való **matricát** keresünk megvételre. Socac et Co SA BUCUREȘTI, Ca'ea Victoriei 13.

3. NEPI EGYSÉG febr. 20

A szovjet katonák — a Szovjetszövetség teljesjogi polgára

A Szovjetszövetség fegyveres erői, amelyek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hozott létre, — mint azt Stálin mondja — olyan sajátos tulajdonságokkal rendelkeznek, amelyek gyökeresen megkülönböztetik őket a polgári államok fegyveres erőitől.

A polgári államok hadseregei nem a nép érdekében vannak, hanem az uralkodó osztályok — a földesurak és földesurak — érdekeit. A szovjet hadsereg ezzel szemben a népet szolgálja, annak érdekeit védelmezi. A Szovjetszövetség a nép és a hadsereg egysége, egyetlen nagy családok képe. „Sohol a világon — mondja Stálin — sem viselték a nép olyan szeretettel és gondoskodással a hadsereg iránt, mint nálunk. Nálunk szeretik és becsülik a hadsereget és gondoskodnak róla.”

A kapitalista országokban a hadseregeket a más népek, a más államok gyűlöletének szellemében nevelik, a más országok munkásai és parasztjai iránti gyűlölet szellemében. A Szovjet Hadsereg megszületésének első napjától fogva a más népek iránti tisztelt, valamennyi ország munkásai iránti szeretet és megbecsülés, az országok közötti béke megvédése és megőrzésének szellemében nevelkedett. A szovjet katonák nem azért adnak fegyvert a kezébe, hogy más népeket meghódítsanak, vagy kigúzsák, hanem azért, hogy megvédjék a szovjet hazát szabadságát és függetlenségét és feladja a más népek elnyomott népeket.

A cári hadseregben mindent elkövettek, hogy kiirtsák belőle a polgári öntudatot és mindenképpen megalkudassák. „Oroszországban a kaszárnya — mondotta Lenin — olyan volt, mint a börtön, sőt még rosszabb: sohol annyira nem fojtották és nyomták el az egyéniséget, mint a kaszárnyában; sohol sem virágzott olyan mértékben a kínzás, a verés az ember becsületére.”

Azról természetesen szó sem lehetett, hogy a katonának választójoga is legyen. A választójogi törvény, amelynek alapján a birodalmi duma-ba való választások történtek, kimondta, hogy a választásokban a hadsereg és a flotta tényleges szolgálatot teljesítő tagjai nem vehetnek részt.

A katonák levelezése szigorú politikai cenzúra alá esett. Nem szabad engedték ki őket a kaszárnya kapuján. Számos rendszabály tanultak a cári hadsereg katonájának jogtalan és megalázó helyzetéről.

A szovjet társadalomban egy új embertípus alakult ki, amely felszabadult a kizsákmányolás alól, amely nem fenyeget a munkanélküliség veszélyével, amelynek megadatott minden lehetőség a fejlődésre, amely a állam érdekeit mindenek fölé helyezi. Mindezek a tulajdonságok teljes mértékben megvalósultak a szovjet katonában is. A szovjet ország fiatal embere a haza védelmének büszke és felelősségteljes öntudatától eltelve lép a hadseregbe. Tudja, hogy megtisztelő kötelességet teljesít, tudja, hogy a hadseregben kitűnő iskolát jár ki, hogy minden út nyitva áll előtte, tiszt lehet, tábornok is válhat, hogy leszerelés után nem fenyegeti munkanélküliség tovább tanakodni, ott dolgozni, ahol legelőbb haza lehet.

A szovjet hadsereget katonágyak temetik is nevezik. A szovjet katonák nem csak a katonai dolgokat sajátítja el, hanem nagy kulturális nevelésben is részesül. Klubok, könyvtárak, sportpályák állnak rendelkezésére. Múzeumokat és kórházakat látogat. Ezernyi szál fűti a hadsereget az országhoz, a gyárak, intézmények és kolhozok révén. Hagyományossá vált a szovjet katonák hazafias levelezése a városok és falvak polgároival.

Kicsinyben és nagyban nyilvánul meg a szovjet katonák érdeklődése minden iránt, ami a kaszárnya falán túl történik az országban. A katonák és parasztok közötti kapcsolat minden új korszakban megerősödött, a közeli költözés, a közös munka, a művészekkel, színdarabokkal és a szocialista földművelés mestereivel folytatott levelezést.

Mélyen áthatva a haza védelmére irányuló személyes felelősségérzet tudatától, minden szovjet katonát igyekszik pontosan megismerni a szabályzatok és előírások követelményeinek és az előírt parancsainak. Egyetlen más hadseregben sincs olyan szilárd és meggyőző hatással a fegyver, mint a szovjet fegyveres erők öntudatos fegyvere. A szovjet fegyveres erők szabályzatát örködi meg a szovjet katonák becsülete, méltósága és törvényadta jogai felett.

A Szovjet Hadsereg a legtapasztaltabb, a legelőrehaladottabb katonai tudással bíró parancsnoki állományokkal rendelkezik. A Szovjet Hadsereg tisztjei, tábornokai, marsalljai — egyszerű munkások és parasztok — a tudomány és technika emberei. A katonák iskolák, a hadi iskolák, a katonai társulatok állnak minden szovjet ember előtt, aki feladja a fegyveres erők szolgálatának hűbére szentelni.

Leningrádban, a Szadovaja-utcában áll egy fűtőház, amelyhez vezet egy palota. A forradalom előtt itt volt a cári hadapródiskola. Az utcai méltóságok és arisztokrácia fiatalok benne. Ma ebben a palotában van a Kirov gyalgasági iskola. És kik tanulnak ma ebben az iskolában? Csupa egyvágású ember. Munkások, kolhozparasztok, értelmiségiek fiai. A Kirov gyalgasági iskolájában — a Szovjet Hadsereg tisztikarának arcúlat. A szovjet katonák részei a birodalmi szervek választásában és ő maga is megválasztott. A Legfelsőbb Tanács és a különféle helyi szovjetek másfél millió — a munkások, parasztok és értelmiség képviselői közül választott — küldöttje közötti részvétel van a képviselő katonák, matrózok, altisztek, tábornokok.

A Szovjetszövetségben senki sem

csodálkozik azon, hogy Loginov őrmester a Legfelsőbb Tanács tagja, hogy Számszonov gárdakapitány a Oroszországi Szocialista Szövetséges Szovjetkormányzat Legfelsőbb Tanácsának tagja, hogy Zverjev szakszervező tagja a Bjelorusz Szocialista Szovjetkormányzat Legfelsőbb Tanácsának.

Mostanában a szovjet katonák sokat jártak a polgári országok fővárosaiban és egyéb városokban, saját szemüklük láthatják azt a „paradicsomot”, amelyet a börtönöknek olyan vonzó színekkel csatoltak. Összehasonlítva a külföldi állapotokat a hazaiakkal, világosan látják: „Nincs a világon még egy olyan szép ország, mint a szovjet ország, sohol nem él a dolgozó ember olyan szabadon és boldogan, mint a szovjet országban.”

Lássuk, mit mesélnek például a tengerparti flották tengerészei arról, amit külföldi hajóutjakon láttak és tapasztaltak:

Jakubenko matróz, — naplószeri önéletrajzát azzal kezdve, hogy egyszerű kolhozista, szegény paraszt szülők fia — így ír Amerikáról:

„Micsoda ország ez? Ma beszéltem egy amerikaival, aki elmondta nekem, hogy a haditengerészek nagy része sztrájkba lépett. És vajon miért sztrájkoltak? Kiderült, hogy rövidesen leszerelik őket és munka nélkül lesznek.”

A fiatal szovjet ember előtt éretlen, hogy ilyesmi előfordulhat egy olyan országban, ahol olyan magas fejlettségű a technika, ahol több az autó, mint a gyaloglár, hogy egy ilyen országban ne adódjék munkanélküliség a leszerelés után. A Szovjetszövetségben a háború befejezése után tisztelt és katonák milliói szereltek le de valamennyi azonnal talált hajlamainak és szakmájának megfelelő munkát.

Rémes dolog szovjet ember számára az emberiség bajainak, a dolgozók jogtalanságának és elnyomásának látvány. Büszkeség tölti el a haza iránt, amelynek színterét alkot mánya van, ahol mincnek hajléktalanok, nincs munkanélküliség, ahol nem kergetik szét a munkástüntetések.

A szovjet katonák szoros egységben, eleven örkölnek a kivívott béke, a nép alkotómunkája és a Szovjetszövetség érdekei fölött.

ZELENCOV, alezredes

Milyen szövetkezetbe tömörülhetnek a kisparosok?

(Kolozsvár) — A kisparosság részéről az utóbbi időben egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg a szövetkezeti mozgalmak iránt. A Nemzeti Szövetkezetek Intézete most van folyamatban az új szövetkezeti alapszabályok megismerése. Az új alapszabályok már a kisparosság szervezését és egyes szövetkezeti csoportok számára lehetőséget is biztosítanak. Külön alapszabály-típus fog megjelenni kifejezetten a kisparosok szövetkeztelére.

Az új alapszabály-típus értelmében egy kisparos szövetkezet megalakításához legalább 25 ugyanazon szakmájú belső kisparos szövetkeztől kell egyezni. Olyan községben ahol nincsen 25 egy szakmájú kisparos, indokolt esetben az INCOOP kisebb létszámában is engedélyezni egy kisparos szövetkezet megalakítását.

A kisparos szövetkezet feladata egyrészt hogy tagjainak nyersanyaggal, egédanyaggal és szerszámmal való ellátását közös beszerzés útján biztosítsa, másrészt pedig lehetőséget biztosít arra is hogy a szövetkezeti kisparosok termelvényeiket közösen értékesíthessék. Természetesen a szövetkezeti kisparosok munkájukat saját műhelyekben végzik továbbra is.

El kell osztatniuk azt a tevényt, miszerint elegendő egy szövetkezet létrehozása a formasságok végrehajtása alól és ezután már a szövetkezet főke az anyagszükségletéről az INCOOP gondoskodik. Az utóbbi időben gyártan a közönség olyan szövetkezeti alakításait, amikor az alapítók az alapítási okiratok benyújtásával egyidejűleg már tekintélyes összegű hitelkészséget is beiktatnak, abban a reményben, hogy most már minden támogatást „felülő” kapnak meg. A szövetkezeti önégyet elvnek gyakorlati keresztülvitele írja elő azt, hogy a szövetkezet életképességéhez szükséges anyagi alapokat a tagoknak kell biztosítaniuk.

Ezért az INCOOP csak olyan kisparos szövetkezetek megalakítását fogja jóváhagyni, amely olyan egyeztetett és befizetett üzletresztökkel rendelkezik, am elegendő a szövetkezet munkatervének biztosításához. Egy üzletreszt min. máis értéke 500 lej és ennek legalább 60 százaléka az üzletreszt lejegyzésekor kézpénzben kifizetendő. Azt természetesen nem lehet merev szabályként megállapítani hogy egy szövetkezetnek mennyi a minimális tőkeszükséglete, az függ e soronban az alakítandó szövetkezet munkatervétől. Egyébként a munkatervet részletesen kidolgozva, az alapszabályokkal együlti kell jóváhagyásra az INCOOP-hoz felterjeszteni.

Itt kívánunk megjegyezni, hogy az utóbbi időben tapasztaltak azt mutatják hogy a kisparosok szövetkeztelét szociális és ipari termelő szövetkezetekkel. Az ipari termelő szövetkezetekben a munkások szövetkeztelének közös termelés elvégzésére, közös üzletben. A kisparosok szövetkeztelét viszont, mint fentebb is hangsúlyoztuk a kisparosok beszerző és értékesítő szövetkeztel. Az INCOOP éppen arra való tekintettel, hogy a két szövetkezet céljai eltérőek a jövőben nem hagyja jóvá a kisparosok és ipari munkások közötti alkotott szövetkeztel. Minthát azok az érdekeltek, akik a szövetkeztel nem töltik be a feladatukat.

Elkészült a fehéregyházi Petőfi-kulturház terve

(BUKAREST) — A Magyar Népi Szövetség kezdeményezésére — amint megírtuk — a múlt hét folyamán bizottság jött ki a Fehéregyházán a Petőfi-emlékmű megépítésére, illetve annak megállapítására, milyen módon lehetne az emlékművet és az azt körülvevő területet az ünnepekközeli méltó módon helyrehozni. A helyszínen hozott határozatok alapján Kós Károly és építészművésze most elkezdte a Magyar Népi Szövetség köz-

ponti népművelési osztálya elé terjesztette a rendezőutakra vonatkozó tervet. A terv szerint az emlékmű előtt elhúzódó kőfal közepén tornyos kapu fog emelkedni szemből a síremlékkel.

Ugyancsak benyújtotta Kós Károly képviselő a fehéregyházi Petőfi-kulturház tervezetét is amelynek tőle alatti részében vendégházakat építenek az emlékművet látogatók részére.

ASTRA MOZCÓ
Brassó
február 19,
csütörtöktől kezdve
SOVROM FILMI

Fehér agyar
Jack London világhírű regénye után
az Idény legnagyobb meglepetése

„Találkozásom Adyval”

(KEZDŐASÁRHÉLY) — Zsögön Zoltán, kezdőasárhelyi tanár, egyik kultúrrelőadásában Adyval kapcsolatban barátságát is megemlítette és színes szavakkal mesélt a költő életéről. A volt képzőművész, akinek több verses kötete jelent meg és egyik versét is meg is gyűjtötte a bajai letöltési rendszer hatóságával a versenyt kerestek, kerül közelebbi barátságba a világhírű találkozásban és költészetének stílusában költőitől. Aitól eljut költővel Zsögön Zoltán, az a hangot, amit meg, mint Ady, úgy, hogy az új világokhoz indul, hogy költő feljött Zsögön „Régi versek” címmel megjelent verseskötetéről és a Nyugatban elismerésével is a „Robusztus Zsögön”-ről. Innen kezdődik az erős koponyájú, oszlopi széki pötty és Ady barátja. Ennek a barátságának kezdésével, azonban maga Zsögön mondja el nekünk, aki Adyval most volt találkozás, felforduló alkalmával a lakásán keresztül fel és megleltük, hogy beszéljen valamit a költő életéről.

A „Robusztus Zsögön” annak elismeré, hogy néhány évvel ezelőtt, azóta, meg mindig erős széki izom, megadja a kezét a beszélőből kiadó fiatalos tisztelet. Megkeresünk, szívesen megy vissza a mulatba és amíg beszél nekünk, derül ki, hogy az a most az akkori emléket emberre kötött.

— A „Régi versek” után egy újabb verses kötettel útnak indultam — kezdte bele emlékei felsorolásában Zsögön —, hogy felkeressem Ady Budapestben. A Hivatalnokom lakott egy bérelt szobában. Amikor belétem hozzá, a levelezőnk alapján már tudta, hogy ki vagyok és minél előbb barátját vártam. Házasságát ott öltöztetve, de csakhamar felöltözött és ketten egy kényelmes szobában, ahol beszélgetés közben egyszerre felm fordult: „Bocsásd meg egy pillanatra. Verset kell írnom a Nyugatnak.” Hamar el is készült a versével és a kéziratot átadta nekem, hogy olvassam fel. Az eredeti kéziratot lemozdítottam és az én írással kicseréltem a Nyugatnak. Ady kézírata nekem maradt és sajnálom, hogy úgy est, mint a levelek nagy részét elvesztettem a 1916-iki meneküléskor.

Másnap újra találkoztunk és együtt felmentünk a Nyugat szerkesztőségébe. Innen a „Jardin d'Paris” mulatóba mentünk, ahol a kényelmes nagy platója alatt megkért társaság várta. Többek között ott volt Kékes Béla és egy Póros Elek, akiről időnyomra, Ady-nak jövedve volt...

ADY SZERETTE AZ UGRATÁST
— Jórésztben többször a bajszomra tett cédákat s mókákon gusztus-bajszomra, nyerte el a feljött kunkorodó, hetke bajszomat. A társaság többi tagja bajszatlan volt. (Akkor már divatba jött a teljes borotválás) Arci Ady beszélgetés, a társaság a telefonon odahívott borbély kése alatt voltam és örökre búcsút vettem a bajszomtól. Ez volt az első találkozásom Adyval, utána pedig indultam haza tanárnak — Csikba.

A második találkozásom az első világháborúban, 1916-ban volt. A két találkozás közötti időben történt Zsögön Zoltánnal, hogy a művelői emlékmű felépítése alkalmával történt versétől versetől indul meg elene felségérté miatt.

A CSUCSAI KASTÉLYBAN
— Mint kutató kerültem Csucsára és szálláskeresés közben találki a Bonczakastélyt ajánlotta. Nem is gondoltam, hogy kinek a vendégszeretetét veszem igénybe. Ady felismert és nagyon kedvesen fogadott. Fáradság és törődésnek láttam viszont. Sok kedves napot töltöttünk a kastélyban és feleségével. Bertókával is nagyon jól megbarátkoztunk. A férjétől anórák asszonyka arra kért, hogy segítassam le Ady-t az ágyáról, bár jól tudta, hogy a költő

HITLER ügynöknője és a NIVEAS zenélő autók

ROMÁNIAI KÉMKEDESE

(Bukarest) — 1938-ban a királyi nagykorlátot Covurului megyében tartották meg, mintegy isprobaként, mielőtt Hitler a történelem színpadán a háború győztes előadását megrendezte. Galambban az elisotéltis egyformán homályba burkolt mindenkit: katonát, nunszt, diplomát, kémeket... A gyakorlótérn harckokat utánoztak, vaktoltényekkel lövöldöztek, a kikötőben a királyi vachton II. Károly mulatozott, folytatta megszokott könnyű életét.

Egy szép napon megjelent a színen bizonyos kétes körű német hölgy, akitől Titeanu akkori tájékoztatásügyi miniszter azt állított, hogy utólagos tehetségű hírszónok. A galaciak aztán hamarosan meggyőződtek róla, hogy a német hírlapíróknak a fényképezés a szenvedélye. Ezen épület, úgyszólván talnaltatni terület sem került ki kéne lenyújtást, az egész város filmre vette és a felvételek Berlinbe kerültek.

Emberrabó német autók

1938-ban egy ilyen zenés gépkocsi tűnt fel Dobrudza napisütő partjain is. Tücske lakói egy szép reggel becsü keringők daltalra ébredtek. A kis kikötővároskában az autó napközben a külvárosban tartózkodott. Hol a határöröket, hol a 33. gyalogezred laktanyájának katonáit, hol pedig a Nemzeti Timárium ka-

A küldemény feladója Kohler Edit, Hitler 1. számú ügynöknője volt.

Különös véletlen. Ugyanez volt a szenvedélyük más naci ügynököknek is, akik a Bayersdorf városában alkalmazzák voltak, ahol a közismert Nivea-készítményeket állították elő. Ezek az ügynökök hatalmas gépkocsikkal járták az országot. A nagyerejű hangszórókkal felszerelt autókát ismerte az egész ország. A kisebb városokban egy, a nagyobbakban két vagy több ilyen gépkocsi „szórakoztatta” az embereket Strauss keringőivel... A daljodonságok és valerek lemezein kívül a különböző gépkocsik fel voltak szerelve fényképezőgépekkel is. A hangszóróból zene szült a gépkocsikból apró kék hadgömbökhöz osztottak ingyen az evvel-érvőltnek, közben pedig a fényképezőnk működésébe kezdett és megörökölte a katonai laktnyvat, hadfelszerelési raktrakat, utakat, vizeket, hegyeket...

vele együtt nyoma veszett a timárium néhány fiatal alkalmazottjának is. Néhány nap múlva egy menekülőn találta meg őket, összetört fejű és zsebükben Nivea dobozakkal.

ILEANA HERCEGNŐ AUTOJA A NEMET KÉMKEDES SZOLGÁLATBAN

Videken így folyt a naci kémkedési munkája, a fővárosban pedig Kohler Edit dolgozott. Olyan országból érkezett, ahol a meleg étel fogyasztása esemény-számba ment, Bukarestben tehát az „előkező körök” igyekeztek kedvébe járni, vendégség vendégséget követett. Ebben a körben mindennaposak voltak Killinger követi, Fabricius, Speitel, a romániai német misszió vezetője és mások, közöttük Antonescu magasrangú tisztje is és természetesen Titeanu. Ehhez a körhöz tartozott még Tester, a német kémszolgálat főkolompója, akit mindenféle ügy emlegettek, mint aki bárhova be tud jutni. Be is jutott, ahova akart, szaglászni, kémkedni, fényképezni. Tester útleleteiben, az Elisabeta-úton felvágottakat árusítottak, de csak a külső helyiségekben, a belsőben a kémek fényképfelvételre hívták elő. Oda tilos volt a belépés. A bejárat előtt számtalan szorlat ható volt az OB felzáró hatalmas fekete Buick-gépkocsi, Ileana hercegnő autója, amely sokszor még nedves fényképeket szállított oda.

Zágrábi levél:

A horvát fővárosban Petőfi, Illés Béla és Eötvös műveit jelenteti meg az állami kiadó

(Zágráb) — Pezsgő élet fogadja az érkező ideget. Különösen meglező az a magasszínvonalú irodalmi élet, ami a jugoszláv föderatív népi társaság, horvát tagköztársaságának fővárosában megfigyelhető. Elvével a horvát állami könyvkiadó az elmúlt évben 135 horvát nyelvű szépirodalmi művet adott ki. A könyvek olcsók és igen szép kiállításúak. A főútonál sok a könyvkereskedés — és ami meglepő, sok a könyvvásárló is.

Az állami könyvkiadó most megjelent almanachjában két Ady-vers is szerepel.

A horvátok rendkívüli érdeklődést tanúsítanak a magyar irodalom iránt és az állami könyvkiadó 1948-as terében több magyar könyv kiadását szerepel. Így horvát nyelven akarja megjelentetni Illés Béla: „Kárpáti rapszódia” című regényét, Eötvös: „Magyarország 1514-ben” című mű-

vét és az 1848-as centenáriuma való tekintettel Petőfi: „Apostol”-ját. A zágrábi mozik műsorán szovjet csehszlovák és francia filmek futnak. Filmkörök lépéseket tettek az új demokratikus magyar filmek bevitelére.

Az önkéntes munkavállalásban is igen fejlett közösségi szellem uralkodik Zágráb lakóit. Most épül a Belgrád — Zágráb közötti autópálya. A két város között 350 kilométer távolság van. A zágrábiak rövid idő alatt két-

millióháromszázhatvan ezer munkórán keresztül önkéntes munkával öt kilométeres útszakaszt építették meg a betonútnak.

Kévs a munkaerő és éppen ezért a kormányzat felhívással fordult a Kanadában és Amerikában élő jugoszláv munkásokhoz, kérve őket, hogy térjenek vissza és vegyenek részt az ország újjáépítésében. Ennek eredményeképpen tömegesen jelentkeztek és itt mindenkit a jövőbe vetett szilárd hit hajtja át.

A bőséges város...

A horvát főváros kitűnő állami üzleteket rendezett be a kereskedelmi forgalom lebonyolítására. Az áruházakban minden kapható. Élelmiszer, ruhaanyag bőven van. Az upancsak városi élelmiszer üzletekben minden kapható. Zsir, tejtermék, baromfi, zöldség halomszámba áll. Mindenki dolgozik és élvezik.

minél jobb munkát végezni. Optimizmus és a városi népköztársaságba vetett rendhírtelen hit, Tito iránti rajongó szeretet és az élet minden ágában megnyilvánuló demokrácia megerősíti a horvát dolgozókat és itt mindenkit a jövőbe vetett szilárd hit hajtja át.

anélkül nem tud dolgozni. Mégis volt valami, ami miatt Ady ideig-ideig abbahagyta az írást. Egy alkalommal Bandi legjobb barátja udvarolni próbált Csinszkának. Az asszonyka ezt elutasította, sőt, ami annyira megrökönyítette Ady-t, hogy több héten keresztül nem írt egy korty szeszestől sem.

— Adyval — görült meg Zsögön az emlékezés szekerét — sokat beszélgettünk annakidején. Rá akartam venni, hogy írjon egy hosszabb lélektani költeményt, vagy fejezze be „Margitá éni akar” című írást. Az ígéretével azonban adós maradt. Gyermekes jókedvvel beszélt ellen-ségeiről. Mint érdekes bizonyítékot, egy lélekfelemelőt lapot említett,

melvben az ellentétet is elismerte, hogy „szellemi finomultsága; asemi, szellemi bíráképessége; asemi...”
ADY ÉS CSINSZKA LEVELEI
Mielőtt búcsúznánk Zsögöntől, megmutatja még Ady és Csinszka közös leveleit. Ady sorai:

„Kedves jó Zoltánom, nem állik ám az ember a lélekhangja időben elnémetni. Bár nem írok ma se ám semmit, de neked hamarabb írok, ha másként szál a leveled. Hát ide hallgass: az én lelkemben az, hogy neked lelkem kell maradnod, s írod kell tovább, mert típusa vagy az irás-költés költőnek. Szeretettel vágyunk hozzád s mindig boldogok leszünk, ha téged látni lehetünk.

találtak. Sajnos, nem tudok még neked megkezdett s megígért eposzokról referálni. Sok és új bajom, aggodásom van. Mind ölelünk, szeretettel, igaz, jó híved Ady Bandi.”

Ugyanebbe a levélbe írt néhány idéző jel sort Ady Endréné is, egyben mellékelte Zsögönről készült tollrajzát 1916. október 14-én, hátlapján a következő megemlékezéssel: „Megőrizni való igaz lestré. ránk, Zsögön Zoltánnak készült és a nagyon rossz, de igaz jó szándékkal elküldött meglepetés, Ady Bandiné (Csinszka) (kij)

Engyelország

Román és magyar ifjak
Bălcescu Kollégiuma

A „Scântea” a
RMP alapszabály-
tervezetéről

harcosok csupán elterelő szándékba támadták meg, az igazi céljuk pedig egy közelben lévő értékes műkinckel rendelkező kolostor kirabálása volt. Szaloniki től alá vétele — min ismeretes — komolyan megrongálta a város kikötőjét s a becsapódások szétverték az épületek ablakainak több mint felét.

(BRASSÓ) — A Famíkáások Szakszervezetéhez két gyár munkádtak be panaszt munkaadójuk ellen, hogy csak a jövedelmet húz-
anélkül, hogy gondólnának a gyár berendezés üzemképességének
tartására és fokozására. Azok a bizonyos üzemképesítő
akarnak örödni azai, hogy az elavult gép- és más berendezéseket
kell újítani, vagy gyökeresen javítani.

Masonlőképp jelentkezik itt be a brassói Penczel Tivadar (volt Copony Martin) parkettagyár és faüzem tulajdonosa ellen, hogy nem akar semmi befektetést tenni a jövődelemből az avuk gyárberendezés újítására az üzemi képeség megőrzése és fokozása érdekében. Evék óta elhanyagolta a faüzem gyorsgőggyógyászatanának kötelezően előírt töltseléseit és ezzel veszélyeztetve

Mindkét brassói gyárüzem munkásai korik szakszervezetük útján a tulajdonosok törvényes felelősségrevonását, mert nem tűrhetik, hogy az ország újjáépítési munkáját ilyen szabotázscelekményekkel nehezítsék.

(Csikszerecs, a NE rudósítójától.)

A legutóbbi hetekben Csikó úr tudós nepe több néprözüvő elcsúszójét juttatá börtönbe, Most újabbán Savu Gheorghe mérleghelesítőre jár rá a rúd. Savu úr egyike azoknak, akik a demokráciával nem egy alkalommal szembeütköztek. Eftimiu ezredes köréhez tartozott, akit – miután a vármegye demokratikus megyefőnökét, Kucza Mihályt

fizetett a mérleghútelestésre. TÖ: 200 lej előleget kért, néhány nap múlva újra megfizettette vele az ősszeget, most már az állam javára. Ráadásul látva, miként van molndrma, egy vékás mérleg hitelesti ese 800 le helyett 3000 lejbe került. Csikablo dón a koabirokórásdiólt 1250 le kasszálsai díjat követelt, amiről asomban nyugdíj előlejtett adni.

Bartha János csikszederdai mérleg-
hitelesítőnek Bartalis rákosi molná-
egy mérleget vitt rávítani. Savu
Barthának ezt mondta:

— Addig ne adja ki a mérleget Bartalinak, amíg 10 kiló lisztet be nem hoz részemre

Sófalvi József csikszerepai lakos-
tól egy hitelesítésért 60 lej helyett
350 lejt követelt.

Még alkalmazottját, Iszlay Sándor négygyermekes altisztet is becsapta. Felvette helyette

Szám az államától 500 lépésre la-
csapja. Felvette helyette az econo-
mát járandóságát, azonban azt nem
adta oda.

A sorozatos visszaélések miatt eljárás indult Savu mérlegHITELESÍTŐ ellen. Majd a munkásbíróság foglalkoztatottjaihoz méltó súlyos ítéletet mondatni felelte.

(Bukarest). — A romániai dohányjö-

(Bukarest). — A romániai dohányjövedek gazgatósága új rendelettel szabályozta a dohánytőzsdék működését. A rendelet szerint a tőzsdengedezők személyre szólóak és azokat sem közvetve, sem közvetlenül nem lehet más személyek részére átengedélyezni. A tőzsdengedélyesek kötelesek hivatalukat személyesen gyakorolni, de segítségül igénybe vehetik másokat.

(BUKAREST) — A Magyar Népi Szövetség köznevelési munkatársai

(BUKAREST — A Magyar Népi Szövetség központi gazdasági ügyosztálya felhívást intézett a megyei gazdasági bizottságokhoz, hogy az ország mezőgazdasági termelékenységének fokozása érdekében kétszáz- és kétszázötven hektáros munkaterület március és évről évre hónapokra. A munkaterület felosztása magában a tavaszi vetési munkálatok, gyümölcsfaisztítás, legelőtakarítás és javítás feladatait és ennek alapján kapcsolódott be a falvak népe a tavaszi mezőgazdasági munkákba, köztük a szántókba.

Ez a tervek foglalkozik ama — főleg ifjakból álló — önkéntes munkacsoportok összedolgozásával is, amelyek a tavaszi vetési kampány idején az üvegeket, drótok, valamint igazoló állatokkal nélkülszők földjeit munkáltatják majd meg kelteik.

A „Scánia” legutóbbi száma vezércikkben foglalkozik a Róman Munkáspárti napokban nyílt városeségre hozott alapzabálytervezetével. A cikkből idezzük a következőket:

A romániai munkásosztály szervezeti és politikai egysege a román nép életfontosságú szükséglete; a földműveléssel szorosan szövetvegen levő munkásosztály ma vezetésreperel (ölli be) az ország politikai vezetésében. A kapitalisták kápolvételét végleg kiküszöbölték a kormányzatból, a földbirtokos-útköcsösítést fellegvárát, a monar- chiat felszámolták, s így a román nép előtt a felvirágzás álladása nyitlak meg.

Sok harc áll még azonban előttrünk, míg a kiltásokat valóságga változtatnunk kell. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása azonban harcos forradalmi lendülettel kivén amazet nem lehet: egysege tömörül, munkásság nélkül, egysege munkáspárti, munkáspárti vezérkara nélkül megvalósítani!

Aligha pedig, hogy a Román Min-
táspárt hivatalos magaslátán állon
tában a helyzetben lehet en hogy
mint a dolgozók elharcos pártja messze
előre lépjen, vezesse a munkássere
a román népet, abban a harcban,
amely a dolgozók magasabb eltszin-
onalához és jobb jövőjéhez vezet és
munkáspárti keményen kell állon a
proletáriátus ideológiájának, a marx-
nizmusnak és leninizmusnak vonalán.
Csak a marxista-leninista ideológia ké-
re a pártot azokkal a fegyverekkel
'elvégezni, amelyek a munkás agit-
gyozókire vihetik

A romániai munkásszövetség elcsap-
ának partjára csak a legkezdve-
őbb fiatal, a munkásság legelőse-
ebb legképzettebb harcosai kerülh-
tnek be. Ma, amikor világszerte eleme-
dik a harc a reakció és a demokrácia
között, a miunk az álláspontokról és a
szocialista társadalomról folyó küde-
lem egyre fokozódó természetű, hogy
az álláspontok munkásszövetség, amely

A munkásszövzeti pártja új koncepciókat vit a politika éleibe, ami a tartózkodás feletti ellentétben az ügynevezési nyugati demokratikus pártokkal, amelyeknek főtörvénye a számbeli többség megszerzése pártjain-

Aki azt a 'főzet akarja megírni' kívívni, hogy tagja legyen ennek a pártnak tevékenységével kell bizonyítani, hogy odadő, lelkes harcosa a munkásérdekeknek, a mindenkirelelt olvan magán és közéletétől, amely minden bírálattól kibir ilyen álsá-pattal és ilyen tudományos ideológiá-val, harci készséggel és tapasztalattal felgyezvertett párt biztos győzelemre helyi a dolozók harcad.

tőzsdékről

Ha a trafikós több mint 7 napot hiányzik a tőzsdéből, engedélyéről lemondottnak tekintik. Kivételei, ha a tőzsde és a dohányjüvedék vezérigazgatósága részéről írásban adott, szabad-ságot kapott.

A dohánytőzsedéket mind hétköznapi, mind vásár- és ünnepnap nyitva kell tartani, hétköznapi azonban déli 2 óráig, 4 óráig, vásár- és ünnepnapokon pedig déli 2 órától hétfő reggelig zárva tarthatnak.

A trafikosok a dohánytőzvedék be-
jegyzőjével ellátott panaszkönyvet kö-
telesek tartani a tőzsdében és ezt bár-
mikor a közönség rendelkezésére köte-
lesek bocsájtani.

(BRASSÓ) — Az előtábla büntető

tanácsa a napokban hirdetett ítéletet
egy marbotolvajbunda vagjai felett
lopás és emberölés vátsága címen

Medvegyen történt két évvel ezelőtt hogy Árpád Sándor és Rákóczi György elkapnak bandit alakítottak, amely máharbacsorda löpésakkal foglalkozott. Noian Ioan és Simpăceanu Georgehe rudelyen lakosok nyomára jöttek a tolvajoknak. Lupeanu Ioan tudtukra adta, hogy egy éjszaka a tolvajok az ő udvarára fogtak 'Ünni, erre a két nyomozó arra az éjszákára elhelyezkedett Lupeanu udvarban hogy a vezdelmesen tolvajokat elfogják. Valóban félél egy órákor a tolvajok jelentkeztek is néhány márhát hajtra, amelyeket Lupeanu udvarában akartak elhelyezni addig, amig gazdát találának az élnelőknek.

Nolan és Simplicianu felszóították a tolvajokkal, hogy adják meg marukat. Dulakodás támadt: körtörték, aminek során Rákóczi sikerült tologatni más társa elmentekül. Rákóczi szorult helyzetben menekülő társa után kísérte. „Sándor! Idd anyam mind a két főt, mert nehéz perzst fizetnek, neked érte”. Árpád Sándor erre vissza fordult és revolveréből három lövést adott le Nolan ra aki szonnal kizavadt. Gyilkos lettük után a rablók elfuttek és a cendörögnek csak hosszas nyomozás után sikerült elfogtatni őket.

Az ítéletábra életfogytiglani fegyházra ítélte a két gyilkost.

(Offenburg) — Egy sájtójele.

tés szomorú helyzetekről fest a nemzetközi francia övezetben dúló állapotokról. Hivatalos körök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a fahiányra való tekintettel a ha'ottakat ezentúl nem dicska koporsóban, hanem egyszerű papírszékben temetik el.

Ezt a javaslatot a minap Offen-
burg polgármestere hivatalosan i-
bejelentette. Ez a város a Fekete
Erdő mellett van. A polgármester
indokul felhozta, hogy a fakiter-
melés annyira esett, hogy a város
tartalékai teljesen kifogytak, s
ezért kényszerülnek papírszék-
koporsókat használni. Ugyanakkor
megemlíti a sajtójelentés, hogy
hatalmas mennyiségű fát szállí-
tának külföldre.